

1. God geeft een teken!

'En dit zal voor u het teken zijn...' zegt de engel tegen de herders. Nou, geloof maar dat ze dat nodig hebben gehad, een teken! Een bewijs dat het écht was, allemaal! Ik kan me zo voorstellen, dat – toen het weer donker was, toen de engelen weer weggegaan waren naar de hemel – dat ze toen elkaar hebben aangekeken met grote ogen, en dat ieder van hen zich afvroeg: 'Heb ik dit nou gedroomd, of was het écht?' Misschien hebben ze zichzelf wel even in hun arm geknepen: 'Ben ik er wel echt? Is dit niet een droom?'

Maar al gauw hielpen ze elkaar út die droom! 'Nee, het is echt! Kom, we gaan naar Bethlehem! We gaan kijken naar wat de engel gezegd heeft!' En inderdaad, toen werden ze geholpen door dat teken, het teken dat de engel hun had gegeven: 'U zult het Kindje vinden in doeken gewikkeld en liggend in de kribbe.'

Weet je, ik kan me voorstellen dat jij dat ook weleens hebt, van die momenten dat ook jij jezelf in je arm knijpt.

'Klopt het eigenlijk wel, al die mooie verhalen uit de Bijbel? Verhalen over God die voor mensen zorgt, die van mensen houdt...

Mooie liederen over God die er altijd bij is:

'Uw naam is "Ik ben" en "Ik zal er zijn".' Maar dan valt het je weer zo rauw op je dak: het leven met al zijn ups en downs, met zijn mooie kanten maar ook met al die ellende, ver weg en dichtbij, ook in je eigen leven. En de gedachte kan dan zómaar boven komen drijven: 'Is God er nou echt? Of heb ik het me ingebeeld? Is het misschien een mooie droom, maar ook té mooi, té mooi om waar te zijn...?'

'Je zult het Kindje vinden in doeken gewikkeld en liggend in de kribbe.'

'Dat is het teken dat de herders krijgen. Het teken waaraan ze Jezus kunnen herkennen. Waardoor ze het zeker weten: 'Dit is Hem! Dit is de Redder van de wereld, dit is de Messias.' En tegelijk is het Kind in de kribbe ook het teken dat ze niet gek waren, dat er écht engelen waren, dat het allemaal klopte en dat het allemaal realiteit is, ten volle broodnuchtere realiteit!

De komst van Jezus op aarde is nuchtere realiteit. En als jij hier zit, of je kijkt mee, en je wordt weleens overvallen door al die twijfels, 'Klopt het allemaal wel? Is dat hele geloof niet één grote zeepbel, die je zomaar kunt doorprikken?' – let dan op dit teken! 'Je zult het Kind vinden...' Dat geldt ook voor jou! Als je Hem zoekt, zul je Hem vinden, ook als je Hem al eerder gevonden had, maar je bent Hem weer kwijtgeraakt. Geef niet op, blijf zoeken en je zult Hem vinden, voor het eerst of opnieuw.

En weet je waarom dit teken je ook kan helpen? Als het hele verhaal over Jezus nou verzonnen zou zijn, of een mooie legende zou zijn, welke schrijver uit de Oudheid zou dan ooit verzonnen kunnen hebben om de Messias geboren te laten worden in een stal? In een plek voor dieren? Wie zou in die tijd, zó gevoelig voor eer en status, een verhaal verzinnen over een Messias die neergelegd werd in een voerbak voor dieren? Dit is zó vreemd... Het is veel logischer om te denken dat het wáár is, dan dat het niet waar is.

2. 'U zult het Kindje vinden in doeken gewikkeld...'

Het teken bestaat uit twee delen: het Kind is in doeken gewikkeld en het ligt in de kribbe.

Eerst iets over die doeken. Eeuwenlang werden kinderen ingebakerd, dat gebeurde ook in ons land, tot aan het eind van de 18^e eeuw. Baby's werden van top tot teen strak in linnen doeken gewonden, zodat je alleen het gezichtje nog kon zien. Het idee was, dat dit goed was voor een kind, voor de ontwikkeling van de heupjes en ook om het kind rustig te maken, zodat het lekker zou drinken en lekker zou slapen.

Als die herders dus een kind zien dat in doeken gewikkeld is, dan weten ze dat het een pasgeboren kind is. Maar voel je ook de diepe symboliek in dit 'teken' van God? Jezus is nog maar nét geboren of Hij verliest al totaal Zijn vrijheid. Hij wordt ingeperkt in het keurslijf van het mens-zijn. Het mens-zijn betekende voor

Hem: vanuit de ruimte van de hemel naar de beperking van het mens-zijn. Hij gaf Zijn vrijheid op, de Koning werd een Knecht. En Hij deed dat voor jou, voor mij, om óns juist de vrijheid te géven! Om ons los te maken uit de beknelling van de zonde, om ons in de ruimte te zetten. Dát is onze Heiland, dát is Zijn missie! Het is al aan Hem te zien als Hij nog maar pás geboren is.

Die doeken symboliseren de gebondenheid, de beperktheid van het leven als mens op aarde. En die gebondenheid, die beperktheid, die kan Jezus pas weer van Zich afschudden als Hij opstaat uit de dood, als Hij een nieuw leven krijgt van Zijn Vader. Dan schudt Hij de doeken van Zich af, de grafdoeken, en die doeken blijven ook achter in het graf, want de dood is voorgoed overwonnen! De beperking van het leven op aarde heeft dan voorgoed plaatsgemaakt voor de ruimte van het eeuwige leven. En als je gelooft in Jezus, als je op Hem vertrouwt, dan is dat ook voor jou je toekomst! Dan is dat het perspectief. Alsof je een

vlinder bent die uit zijn cocon breekt en zijn vleugels uitslaat in het licht.

3. '... en liggend in de kribbe'

'U zult het Kindje vinden in doeken gewikkeld en liggend in de kribbe.' Dat is het tweede deel van het teken: die kribbe. Een voerbak voor dieren. Ik weet niet wat jij voor beeld hebt bij zo'n kribbe. Meestal denken we aan een houten kribbe met vier poten in de vorm van schuine kruisen. Maar in Israël in de tijd van Jezus, was een kribbe niet een houten geval, maar een stenen

bak, gehouwen uit een stuk natuursteen. Zó zijn ze teruggevonden, door de archeologen.

Waar die kribbe nou eigenlijk stond, daar zijn de bijbelgeleerden het niet over eens. Net als over de vraag wat er bedoeld wordt met die 'herberg', waar geen plaats is. Je kunt ook vertalen: 'gastenverblijf' in plaats van 'herberg'. Dus de één denkt bij de herberg aan zo'n karavanserai, waar gasten konden uitrusten tijdens hun reis. Die karavanserai was helemaal vol, omdat zoveel mensen op reis waren vanwege de volkstelling, en dus moesten Jozef en Maria maar genoeg nemen met een verblijf voor dieren. De andere bijbeluitlegger denkt meer aan een particulier huis, waar meestal een vertrek was voor de mensen en een vertrek voor de dieren. Het gastenverblijf zat vol, dus was er alleen plek bij de dieren. We zullen het nooit zeker weten. Wat wél waarschijnlijk is, is dat Jezus werd geboren in een grot. Maar dat kan een grot geweest zijn die als stal werd gebruikt. Of de grot kan ook het achterste deel van het woonhuis geweest zijn. Maar één ding staat vast: het was een tweederanglocatie, waar de geboorte van Jezus plaatsvond. En een baby in een kribbe leggen, dat was hoogst ongebruikelijk. Dat kun je opmaken uit vers 7: '... en zij baarde haar eerstgeboren Zoon, wikkelde Hem in doeken en legde Hem in de kribbe, omdat er voor hen geen plaats was in de herberg (of: in het gastenverblijf).' Die woordjes 'geen plaats', die moet je even goed op je laten inwerken. Voor een vrouw die moet bevallen... is geen plaats. Voor een kind dat geboren wordt... is geen plaats. Voor de Koning van alle koningen... is geen plaats. Voor de Redder van mensen... is geen plaats. Voor de Zoon van God... is geen plaats...

En daarom: een kribbe, een stenen bak, met wat stro en wat hooi. Daar ligt de Verlosser. Daar ligt jouw Heiland... Lukas onderstreept het bizarre van deze situatie door drie keer uitdrukkelijk die kribbe te noemen. In vers 7: '... en zij legde Hem in de kribbe, omdat er voor hen geen plaats was in de herberg.' En in vers 12: 'U zult het Kindje vinden in doeken gewikkeld en liggend in de kribbe.' En nog een keer in vers 16: 'En zij gingen met haast en vonden Maria en Jozef, en het Kindje liggend in de kribbe.'

Dat het Kind in een kribbe ligt, dat is onderdeel van dat teken van God. Maar het gaat niet om die kribbe zelf. Het gaat om het Kind

in de kribbe. Wat zegt deze kribbe over Jezus? Het zegt dit: dat Hij vanaf het allereerste begin van Zijn leven op aarde te vinden is bij mensen voor wie geen plaats is. Dáár is Jezus te vinden, bij mensen voor wie geen plaats is. Vluchtelingen, verschoppelingen. Mensen die eruit liggen, óók als dat komt door eigen schuld. Mensen die verloren zijn, zonder hoop, zonder toekomst. Mensen voor wie ook bij Gód geen plaats is... Want ja... hoe kun je nou als zondig mens bij de volmaakte God komen?

En toch... juist daar, bij die mensen, is Jezus te vinden. En Hij gaat juist voor hen plaats máken. Hij zal Zijn leven geven aan het kruis om de straf te dragen die wij verdienen, als zondige mensen. En zo opent Hij de deur van de volmaakte toekomst, van het Nieuwe Jeruzalem, voor ieder die gelooft in Hem. Dankzij Hem is er toch wél plaats! Voor ieder die gelooft, ook voor jou, ook voor mij! Dat is echt een wonder! Een wonder van liefde!

Kijk, en dat is waar het om draait: liefde! Die kribbe laat zien dat Jezus is afgedaald naar de diepste diepten, uit liefde, voor ons! Waaraan herken je de Messias, wat is het teken dat je bij het juiste Kind bent aangeland? Je herkent Hem aan Zijn nederigheid, aan Zijn liefde! De kribbe is het teken van die grote liefde. Paulus schrijft daarover in Filippiëzen 2, dat Jezus Zichzelf helemaal leeg gemaakt heeft voor ons, om ons te redden. Hij schrijft in vers 5 en verder: 'Laat daarom die gezindheid in u zijn die ook in Christus Jezus was, Die, terwijl Hij in de gestalte van God was, het niet als roof beschouwd heeft aan God gelijk te zijn (Hij heeft dat niet krampachtig vastgehouden), maar Zichzelf ontledigd heeft door de gestalte van een slaaf aan te nemen en aan de mensen gelijk te worden. En in gedaante als een mens bevonden, heeft Hij Zichzelf vernederd en is gehoorzaam geworden, tot de dood, ja, tot de kruisdood. Daarom heeft God Hem ook bovenmate verhoogd en heeft Hem een Naam geschonken boven alle naam...' Die kribbe laat zien dat Jezus de weg omlaag gegaan is, om jou en mij mee te nemen op de weg omhoog! Voor jouw redding heeft Jezus alles over, echt alles! Maar hier ligt wel een vraag: laat jij Jezus toe om ook in jouw leven de weg omlaag te gaan, om jou mee te nemen op de weg omhóóg? Vergelijk het maar met een huis. Je kunt Jezus ontvangen in je huiskamer, waar alles netjes is en aan kant. Geen vuiltje aan de lucht. Maar als Jezus nu voorstelt om samen af te dalen, naar de kelder van jouw bestaan, de donkere hoeken van jouw ziel, laat je Hem dan ook dáár toe? Wat doe jij als niemand je ziet? Wat zijn de gedachten die door jouw hoofd heengaan, en die niemand ooit bij jou zou vermoeden? Je kunt je leven lang mooi weer spelen, naar de mensen toe, en zelfs naar Jezus toe, maar de Here Jezus neemt daar geen genoegen mee. Uiteindelijk, als je bij God komt, dan zal tóch alles openbaar worden in het eindoordeel. Dus je kunt maar beter nú de Here Jezus vragen om mee te gaan, de keldertrap af, naar de donkere hoeken van je leven, de zwarte bladzijden uit het verleden. Biecht het op, breng het in het licht, en zit je gevangen in een verslaving of lukt het je niet een bepaalde zonde te overwinnen, zoek een biechtvader op, of een biechtmoeder. We hebben toch elkaar gekregen als gemeente? Dat is toch niet voor niets?

4. Jezus daalde af...

Jezus is afgedaald naar de diepste diepten, Hij werd geboren in een dierenverblijf, want voor Hem was geen plaats... Daar, in de diepte, laat Hij Zich vinden. Dat is de boodschap van het Kerstfeest.

In 1934 stond er in een Brits tijdschrift een artikel over prins Edward (foto), de kroonprins van Engeland. Het was een verslag van een bezoek, dat hij had gebracht aan een klein ziekenhuis. In dat ziekenhuis werden 36 veteranen van de Eerste Wereldoorlog verzorgd. Maar al deze veteranen waren blijvend verminkt en misvormd. Zestien jaar na het einde van de oorlog was er voor hen geen hoop meer op verbetering van hun situatie. Prins Edward stopte bij elk bed, schudde elke veteraan de hand en sprak bemoedigende woorden. Vervolgens werd hij weer naar de uitgang van het ziekenhuis gebracht, maar hij wilde nog niet vertrekken. Hij zei: 'Ik begreep dat u hier 36 patiënten had. Ik heb er maar 29 gezien.'

De hoofdverpleegster legde uit dat de andere zeven zo schokkend misvormd waren, dat hij omwille van zijn eigen gevoelens niet

naar hen toe was gebracht. Maar daar was de prins het niet mee eens. Hij wilde ze beslist zien. Hij ging in gesprek met ieder van deze mannen, en bedankte hen voor het grote offer dat ze hadden gebracht. Hij verzekerde hun dat het nooit zou worden vergeten. Toen keerde hij zich naar de hoofdverpleegster en zei: 'Hier zijn maar zes mannen. Waar is de zevende?' Hij kreeg te horen dat niemand hem mocht zien. Blind, verminkt, uiteengereten, de

meest afschuwelijk misvormde van allemaal... Hij had een kamer alleen. Daar zou hij de rest van zijn leven doorbrengen. De verpleegster zei tegen de prins: 'Vraag alstublieft niet om hem te zien.' Maar de prins liet zich niet van de wijs brengen.

De verpleegster leidde hem met tegenzin naar een verduisterde kamer. De koninklijke bezoeker stond daar met een wit gezicht en getrokken lippen neer te kijken op wat eens een mooie man was geweest, maar nu... een verschrikking. De prins brak in tranen uit, en vanuit een diepe

impuls boog hij zich voorover en kuste eerbiedig de wangen van die gebroken oorlogsheld.

Prins Edward ging diep. Heel diep. Maar de Zoon van God, de hemelse Prins, ging nog veel dieper. Hij heeft Zich nog veel, veel lager gebukt om een veel, veel ergere lelijkheid te kussen - niet de lichamelijke misvorming van een gebroken held, maar de geestelijke misvorming van mensen die bij God vandaan gelopen zijn. Mensen die hun eigen wil doen en de Schepper vaak maar laten praten, en naar wie Hij toch eindeloos blijft verlangen, vanwege Zijn liefde, Zijn onvoorstelbare liefde.

5. Waar is Jezus? En waar ben jij?

'Dit zal voor u het teken zijn: u zult het Kindje vinden in doeken gewikkeld en liggend in de kribbe.'

'U zult het vinden...' Heb jij Hem al gevonden? De engel zegt waar je moet zijn: niet in de wereld van de glitter en de glamour, niet in de wereld van de buitenkantjes, de maskers en mooie façades. Je moet de kribbe zoeken, waar Hij is neergedaald. Dáár is Hij te vinden. Op de plaats waar Jezus waarschijnlijk geboren is, de geboortegrot, werd in het jaar 327 een kerk gebouwd. Die staat er nog steeds, de Geboortekerk, waarschijnlijk de oudste kerk te wereld. En om er naar binnen te gaan, moet je door een deur. Maar dat deurtje is zó klein, je moet heel diep bukken om de kerk binnen te komen en dus ook om op de plaats te komen waar de kribbe stond. Jezus daalde neer, en om Hem te vinden moet je bukken.

Heb jij Hem gevonden? Dat is één belangrijke vraag. En als je Hem nog niet gevonden hebt, zoek Hem en rust niet voordat je Hem vindt! En weet: in de kerk willen we je heel graag helpen. En dan nog een tweede vraag: áls je Hem hebt gevonden, en je wilt Hem dienen, waar ben jij dan zélf te vinden? Jezus zegt in Johannes 12: 26: 'Als iemand Mij dient, laat hij Mij volgen, *en waar Ik ben, daar zal ook Mijn dienaar zijn*. En als iemand Mij dient, zal de Vader hem eren.'

'Waar Ik ben, daar zal ook Mijn dienaar zijn.' Jezus was vanaf Zijn geboorte te vinden op de meest nederige plek: de kribbe, 'omdat voor hen geen plaats was in de herberg.' Waar ben jij te vinden? Ben jij te vinden waar Jezus is? Goed om daarover na te denken. De herders in het veld, ze kregen een teken. Een bijzonder teken, een teken van liefde, want het liet glashelder zien wie Jezus is, wie de Messias is: een Redder die Zich liet inperken door het aardse bestaan, zoals een kind werd ingebakerd, en die koos voor de nederigste plek, een kribbe in een stal. En dat alles om ons te verlossen, om ons eeuwig leven te geven.

Deze Redder is ook jouw Redder. Kniel maar neer bij Zijn kribbe en vertrouw je toe aan Zijn liefde.

Amen.